

כאכב
לבת

לשבת מברכין אדר ב' - הרב חיים דוד הלוי

הבדלה

"לנר ולבשמים נפשי מיחלה, אם תתנו לי כוס יין להבדלה"

"זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כ, ז). וחכמים דרשו שיש לקדש את השבת בכניסתה וביציאתה. נפרד מהשבת באופן מכובד ונבדיל בין השבת שיצאה לבין ימי החול הבאים. חכמים קבעו שיש לברך ארבע ברכות בהבדלה, ובסדר הבא: [1] "בורא פרי הגפן" על היין. [2] "בורא מיני בשמים" על ריח נעים. [3] "בורא מאורי האש" על נר דולק, [4] "המבדיל בין קדש לחול, בין אור לחושך, בין ישראל לעמים, בין יום השביעי לששת ימי המעשה... ברוך אתה ה' המבדיל בין קדש לחול". קל לזכור את סדר הרבות הללו. ראשי תיבות: יבנ"ה = יין, בשמים, נר, הבדלה.

יש שנוהגים לכבות את אור החשמל בזמן שמברכים על הנר, כדי שנהנה יותר מהאור של הנר. יש שנוהגים לעמוד בעת ההבדלה, כי כשמלווים מישהו עומדים, ואנו מלווים את השבת. ויש שנוהגים לשבת. הישיבה מלמדת על קביעות ורצינות. כל אחד ינהג כפי שמקובל במשפחתו. נוהגים לשיר זמירות גם במוצאי שבת בעת ההבדלה, כמו ששרים זמירות סעודות שבת. מבדילים גם במוצאי יום טוב, על יין בלבד. אם יום טוב חל ביום ששי, מבדילים רק בצאת השבת. אך אם יום טוב חל ביום ראשון (כמו ליל הסדר בשנת תשפ"א), מבדילים במוצאי שבת - חמש ברכות. [1] "בורא פרי הגפן" על היין. [2] "מקדש ישראל והזמנים" - קידוש ליום טוב. [3] "בורא מאורי האש" על נר דולק [4] "המבדיל בין קדש לחול... ברוך המבדיל בין קדש לקדש". [5] "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה" - ברכת הזמן. ראשי תיבות: יקנה"ז = יין, קידוש, נר, הבדלה, זמן.

הרב חיים דוד הלוי (שו"ת מים חיים חלק ג סימן יז) נשאל האם אפשר לברך על בושם כמו מי ורדים ברכת "בורא מיני בשמים". הוא דן בדבר ומסקנתו היא: "ראוי להביא בשמים ממש, ויש מהדרין לברך במוצאי שבת קדש על הדסים באם אפשר, ואם קשה הדבר להביא לכל המתפללים בשמים ממש, ראוי שלפחות שליח הציבור שמבדיל, יברך על בשמים ממש וכל הצבור יסתפקו במי ורדים כדי לצאת מן הספק". עוד כתב (שו"ת מים חיים חלק א סימן כג): "פשוט ביותר שהשומעים אינם צריכים לברך על בשמים והאש, אלא שומעים מהמברך ויוצאים ידי חובתם וזה פשוט ביותר".

הלכה של שבת - בוגרים